

Material in oprema

Beležnice in pisala

Postopna navodila

Učenci samostojno preberejo vse članke o študiji primera.

Nato v skupini po štirje razpravljajo o spodnjih vprašanjih in ugotovitve zapisujejo v delovne liste:

- Kaj je ključno vprašanje? V čem je težava?
- Opredelite glavne akterje/deležnike, ki so vključeni v to zadevo. Kakšni so njihovi pogledi? Kako se obnašajo? Kakšne so posledice njihovih dejanj? Kakšni so njihovi interesi in vrednote? Podčrtajte besedne zveze v besedilu, ki označujejo te vrednote.
- Na podlagi prebranih člankov in pogovorov razmislite, kaj so glavni vzroki problema? So naravni, družbeni, kulturni ali gospodarski? So vzroki drugje po svetu enaki?
- Kako je ta specifični problem povezan z drugimi? Je to lokalna nezgoda? V kolikšni meri ima problem globalne razsežnosti?
- Kakšne so posledice problema? Na primer, kako vpliva na ekosisteme, turizem, ribištvo, estetiko in kakovost življenja?
- Kako opisani problem učinkuje na lokalno prebivalstvo? V kolikšni meri vpliva na celotno državo? Ali vpliva tudi na ljudi drugod po svetu?
- Kako bi problem lahko rešili? Ali so rešitve enake po vsem svetu? Kaj lahko sami in kot razred storite za rešitev problema?
- Ali je avtor problem ustrezno predstavil iz vseh strani? Ali lahko razlikujete med dejstvi in avtorjevimi mnenji? V čem se razlikujejo? Kakšne so avtorjeve vrednote? Ali ste odkrili kakršne koli predsodke? Če ste, podčrtajte besedne zveze v besedilu, ki to nakazujejo.
- Ali naslov članka odraža vsebino? Če ne, predlagajte drugačen naslov.

POGLOBITEV: KRITIČNO RAZMIŠLJANJE IN MEDIJSKA PISMENOST

Kot večina okoljskih vprašanj, je problem morskih odpadkov precej zapleten, zanj obstaja veliko vzrokov, rešitev pa ni samo ena. V tej dejavnosti učenci obravnavajo primer onesnaženja z morskimi odpadki, analizirajo vzroke in razmišljajo o odgovornih zanje ter njihovih vrednotah in koristih ter o možnih rešitvah problema.

PREDMETI

Okoljske vede, jezik, svetovno gospodarstvo

STAROST UČENCEV

12-15 let

TRAJANJE

90 minut

CILJI

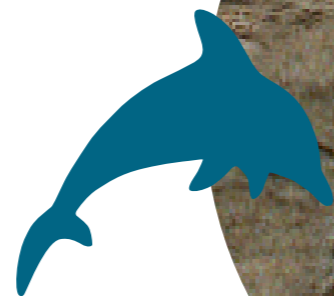
- Podrobno analizirati vzroke morskih odpadkov na resničnem primeru, po možnosti lokalnem
 - Vaditi analizo in sintezo informacij iz pisnih besedil.
 - Razviti medijsko pismenost.

INTERNETNI VIRI

www.marlisco.eu/best-practices.en.html <http://e360.yale.edu/>, www.theguardian.com/environment, www.bbc.co.uk/news/science_and_environment/, <http://marinedebris.info/>

**SPOZNAJ,
PREMISLI,
UKREPAJ –**
ustavi smetenje morja!

© M. Tonay / Turkish Marine Research Foundation (TUMAR)

Španski kit glavač poginil zaradi plastike za oskrbo britanskih supermarketov z izdelki

Na južni španski obali je kit glavač pogoltnil 17 kilogramov plastičnih odpadkov, odvrženih iz rastlinjakov, ki oskrbujejo supermarkete v Veliki Britaniji.
Povzeto po članku v časopisu The Guardian, 03.08.2013

Na južno obalo Španije je naplavilo mrtvega kita glavača, ki je pogoltnil 17 kilogramov plastičnih odpadkov, ki so jih v morje odvrgli iz rastlinjakov, kjer pridelujejo paradižnike in drugo zelenjavo za britanske supermarkete.

Znanstveniki so bili osupli, ko so odkrili, da je 4,5 ton težak kit pogoltnil 59 različnih kosov plastike, večinoma debele prozorne folije, iz katere gradijo rastlinjake v južni Almeriji in Granadi. V kitu so našli tudi obešalnik, banjico za sladoled in kose vzmetnice.

Po mnenju strokovnjakov iz raziskovalnega centra Nacionalnega parka Doñana v Andaluziji je žival poginila, ker je plastika sčasoma zaprla njen želodec.

Raziskovalci sprva niso mogli verjeti, da je deset metrska žival požrla tako ogromno količino plastike, ki so jo našli, ko so skozi raztrganino prodrli v kitov trebuh.

Vsega skupaj je bilo v kitovem trebuhu 24 kosov prozorne plastike, plastične vrečke, devet metrov vrvi, dva kosa gumijaste cevi, dva majhna cvetlična lončka in plastična razpršilka.

Vsi najdeni predmeti so značilni za gosto postavljene rastlinjake v Almeriji, ki obsegajo okoli 40.000 hektarov in so jasno vidni na satelitskih fotografijah, posnetih iz vesolja.

Puščavi podobna pokrajina Almeria se je preoblikovala v evropski zimski vrt, zahvaljujoč plastičnim rastlinjakom, kjer rastline gojijo na gredicah iz perlitnega substrata in jih kapljično prehranjujejo z umetnimi gnojili. Lokalni kmetje pravijo, da so britanske verige supermarketov njihove najpomembnejše stranke.

Rastlinjaki letno ustvarijo 2,4 tone plastičnih odpadkov na hektar, ali skupaj več kot 45.000 ton.

Večino odpadkov obdelajo v posebnih centrih, vendar okoljevarstveniki trdijo, da so bližnje rečne struge preplavljene s plastiko. Ker so rastlinjaki zgrajeni prav na meji visoke vode, nekatere odpadke odnese tudi v morje.

»Preperela plastika, ki je ni več mogoče reciklirati, je trdovraten problem«, pravijo vodilni raziskovalec Renaud de Stephanis in njegovi sodelavci v glasilu Marine Pollution Bulletin.

V Sredozemlju živi le okoli 1.000 kitov glavačev, največjih predstavnikov zobatih kitov na svetu. Živijo do 60 let, a pogosto poginejo, ker se zapletejo v mreže ali zaradi trčenja z ladjami.

Odkrita pa je bila še ena nevarnost, ki jo povzroča človek. De Stephanis opozarja: »Te živali se hranijo v vodah v bližini območij z ogromnim številom rastlinjakov, zato so ogroženi zaradi njihovih odpadkov, če ne obstaja ustrezna obdelava odpadkov iz te dejavnosti.« Povzeto po članku v The Guardian, 03.08.2013:

Vir: www.theguardian.com/world/2013/mar/08/spain-sperm-whale-death-swallowed-plastic

Preberite še članek na isto temo iz drugega vira:
www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0025326X13000489

